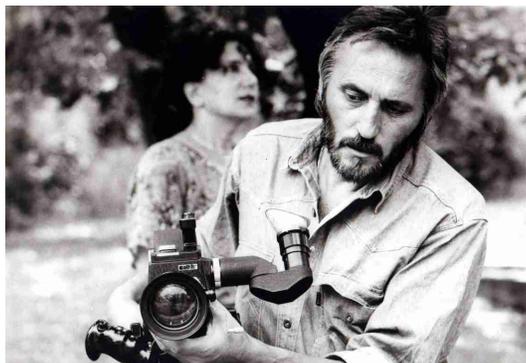

Драгољуб Јованов Савевски, роден во Брезно, живее во Скопје, фотограф и професионален снимател и режисер во МРТВ Скопје

(Драги Савевски 1949 - 2010)

Драгољуб (Драги) Савевски е син на Јован Самоилов Савевски од родот Јорговци од Брезно. Јован и Перса Савевски имаат два сина Драгољуб (Драги) и Зоран и две ќерки Олга и Јела. Драгољуб со сопругата Виолета имаат син Александар и ќерка Јована, Олга Савевска Арбутина живее во Скопје и има две ќерки Сузана и Биљана и Јела Живановиќ е мажена во Соко Бања и има ќерка Марина и син Никола. Инаку, семејството на Јован Савевски потекнува од еснафско, напредно и патриотско македонско семејство од Брезно. Селото Брезно е типично македонско шарпланинско село, иако е малубројно во неговата историја до денес дало видни лица од разни занимања и образование.

Татко му Јован Савевски е учесник во НОБ за ослободување на Македонија, а после ослободувањето од 1947 година се активира во служба ЈНА и се пензионира како потполковник. Јован многу го сака своето родно село Брезно и по пензионирањето дава голем придонес за изградба и обнова на Брезно. Татко му Јован има напишано книга: Селото Брезно - некогаш и сега (извор: ред, бр. 50) и книгата: Немирни години низ историјата на Македонија. Брат му Зоран фотографира и ги обезбедува фотографиите во Монографијата за Брезно.

Драги со сопругата Виолета имаат две деца син Александар и ќерка Јована. Сопругата Виолета работи во Музејот на современа уметност на Кале, како историчар на уметност. Сопругата Виолета, ја увидела дарбата и љубовта на Драги кон филмската уметност и му дава безрезервна поддршка во работата на сопругот Драги. Синот Александар не покажал до сега интерес за работата на татко му и мајка му. По стапките на мајката оди нивната ќерка Јована, која студира на факултетот за историја на уметност. Јована уште како дете покажува интерес за фотографиите и филмската уметност, кое го учи и наследува од нејзиниот татко Драги, а Јована денес постојано дружи со фотоапаратот и прави семејни, но, и документарни фотографии. Верувам и очекувам дека Јована, ќерката на Драги ќе продолжи по стапките на татко и Драги во филмската уметност и во документарната фотографија и дека ќе го надмине во некои сегменти од оваа уметност и нејзиниот татко.

Драги многу млад не напушти и многу негови желби и идеи останаа нереализирани. Но, затоа, Драги остави зад себе многу дела од повеќе области од филмската уметност. Ќе треба многу напори на неговите колеги од МРТВ да ги истражат и систематизираат неговите дела, а ќе треба многу напор и ангажирање и на неговата сопруга и ќерка за комплетирање на неговата животна и работна биографија.

Македонија може да се гордее што се појавија нови талентирани филмски творци како Драги Савевски и други автори кои достоино ги заменија првите филмски сниматели браќата Манаки.

Во продолжение ја изнесувам скенирана Биографија на Драги Савевски, напишана од неговата сопруга Виолета, а на моја молба истата да влезе во оваа книга.

Драгољуб Савевски – Драги, е еден од најзначајните телевизиски и филмски режисери во Р.Македонија. Режисер е на голем број документарни, документарно – играни филмови, документарни серии, како и кратки играни и еден долгометражен игран филм.

Роден е на 1.11.1949 год. во Тетово. Неговите родители Перса и Јован Савевски потекнуваат од Брезно, прекрасно живописно село под Шара, на кое тој му посвети неколку свои документарни филмови. Своето детство и младешките години (како дете на воено лице) ги поминал во Словенија и Босна и Херцеговина, кадешто го завршил своето основно и го започнува средното образование. Со доаѓањето во Македонија, најнапред живее во Битола, а потоа во Скопје. Иако завршува средно економско училиште, длабоко во себе чувствува и знае дека е предодреден за нешто друго – за филмот, тие магични подвижни слики кои овозможуваат светот да го прикажеш низ окото на филмската камера.

Со доаѓањето во Скопје, конечно му се отвора можноста, она што го носи во себе, таа љубов кон филмот, да започне да ги остварува. Своето дружење со филмот и камерата го започнува во 1967 год. кога се зачленува во аматерскиот кино клуб "Камера 300", посветен на првиот филмски снимател на Балканот, Милтон Манаки. Оттогаш, па се до 1979 год. кога се прости со аматерскиот и сосема се посвети на професионалниот филм, се редат бројни краткометражни филмови од игран, експериментален и документарен жанр. Тој со еднакво мајсторство владее со камерата, монтажа и режијата, што е доказ за неговата уметничка широчина, креативност и визија. Подоцна, професионално, сосема ќе и се посвети само на режијата, а документариот филм е жанр во кој до крај го покаже своето мајсторство.

Од неговите бројни аматерски филмови треба да ги споменеме : "Сабота попладне", "Ритуал", "Хроника на едно време", "1979", експерименталниот "1+1 = 3 и уште многу други. Над 50 дипломи, триесетина златни плакети и десетина сребрени и бронзени се доказ за квалитетот на неговите филмови. За филмот "Ритуал"

-1-

врзани се бројни награди од фестивалите во Македонија и некогашна Југославија, како ребрен клуч на Нови Сад, прва награда на фестивалот во Сомбор, бронзен сончоглед на фестивалот во Омољица - Србија, сребрена плакета на фестивалот во Јесенице и многу други. Она што особено го правеше горд е наградата на фестивалот во Пула во 1976 год. каде што "Ритуал" беше прогласен за најдобар документарен филм во кој чистотата на филмскиот јазик е соединета со најдобрите традиции на филмската уметност. Филмскиот критичар Ранко Мунитиќ во списанието "Филм" ќе напише дека со филмот "Ритуал" Драгољуб Савевски се вброил во водечките автори на документарниот филм. Инаку, филмот "Ритуал" е врзан за Брезно и традицијата на прославување на верскиот празник Голема Богородица. На Брезно му ги посвети или во него ги снимаше и аматерските филмови "Хроника на едно време" и "1979" а професионално за продукцијата на МТВ "Селото што умира". Со бројни награди се закити и филмот "1979" како што всушност беше наградуван секој негов филм. Поради квалитетот на неговите филмови и бројот на наградите нему му беше доделена титулата мајстор на аматерскиот филм.

Своето големо искуство од областа на филмот го сподели со учесниците на летната филмска и фото школа во Самоков 2001 год. каде што од Домот за техничка култура – Скопје, беше поканет за предавач. Од ова летна филмска школа произлегоа филмови со кои учесниците се претставија на фестивалот на аматерски филмови каде што добија бројни награди.

За македонската телевизија каде што го помина целиот свој работен век и остави длабок печат со своето творештво, реализира бројни остварувања во редакциите за играна, документарна и образовна програма како и во редакцијата за култура. Режираше над 50 емисии од образовната програма "Дали, како, што?", како помошник по режија работеше на играните серии "Илинден", "Опстанок", "Свездите на 42-та", "Трето доба", "Втора смена", и на многу тв филмови како "Скопски сновиденија", "Пикасо", "Враќање во Пасквелија", "Марика лета со авион: и др. Меѓу бројните негови документарни филмови во

-2-

продукција на МТВ се: "Македонија" посветен на Арсени Јовков, "Непребол", "Беба", "Цело" "Црешовото топче", триделната серија "Скопје – градот феникс", "Со срце кон срцата" посветен на д-р Жан Митрев и др. За филмот "Триптих" на Вториот национален телевизиски фестивал во Крушево ја доби наградата **Златна корија за режија**, додека филмот "Паско Кузман – археологија, живот, авантура" беше прикажан во 50 држави од светот. Режиер е на бројни емисии посветени на театарот и театарскиот живот во Скопје и Македонија, емисии посветени на црквите и манастирите, десетици емисии од областа на верата и религијата "Еден е Бог", документарно играниот филм "На Велипеток пред Велигден" и многу други. Го режираше и првиот прилог на македонската телевизија кој се емитуваше на ББЦ. Со дел од нив Драги Савевски ја претставуваше МТВ на телевизиските фестивали ширум светот, како на пример. Јапонија, Канада, Романија, Унгарија, Франција, Грција, Црна Гора и др.

Во 2006 год го режираше Тв филмот "Стрес или погрешна нота" во кој главните улоги ги играа актерите Јосиф Јосифовски и Јоана Поповска. Неговиот режисерски потпис е и на краткиот игран филм во независна продукција "Љубов за летање" како и документарниот филм "Отворени гробови" финансиран од филмскиот фонд на Р.Македонија, во кој се раскажува за потрагата на гробовите на македонските војводи. За независна продуцентска куќа во соработка со А1 телевизија режираше дваесетина епизоди од серијата Народни приказни. Ненадејната смрт го прекина во работата на оваа серија, која многумина ја оценија како нов, свеж и креативен израз во прикажување традиција и животот во македонското село. Автор е и на неколку телевизиски реклами.

Драги често посегнуваше и по фотоапаратот, но пред се, за да регистрира некои интимни моменти со семејството или да забележи некој интересен детал, а особено чувствуваше задоволство кога самиот ги правеше своите црно – бели фотографии. Професионално автор е на фотографиите во

-3-

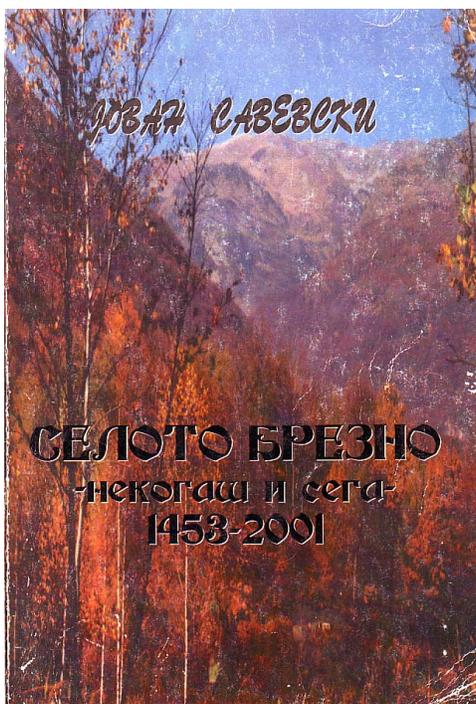
монографиите за “Лешок” и “Македонија во мапи и атласи “? од Илија Петрушевски.

Во ова набројување на она што создал Драги Савевски од разбирливи причини испуштени се многу негови авторски творби. Всушност, речиси е неможно се да се наброи.

Драгољуб Савевски – Драги беше скромен и како човек и како автор. Обдарен со креативност, визија, интелектуална широчина и визуална култура за него не беше проблем обработка на било која тематика. Но тој одбегнуваше, речиси одбиваше да се експонира во јавноста и да говори за себе и за своите дела. Секогаш велеше: За мене ќе зборуваат моите дела, моите филмови. И беше во право. Времето тоа го потврди.

Биографијата ја напиша Виолета, сопругата на Драги Савевски и ми ја предаде на 30 Јули 2010 година и истата во скенирана форма ја приложувам без никакви измени.

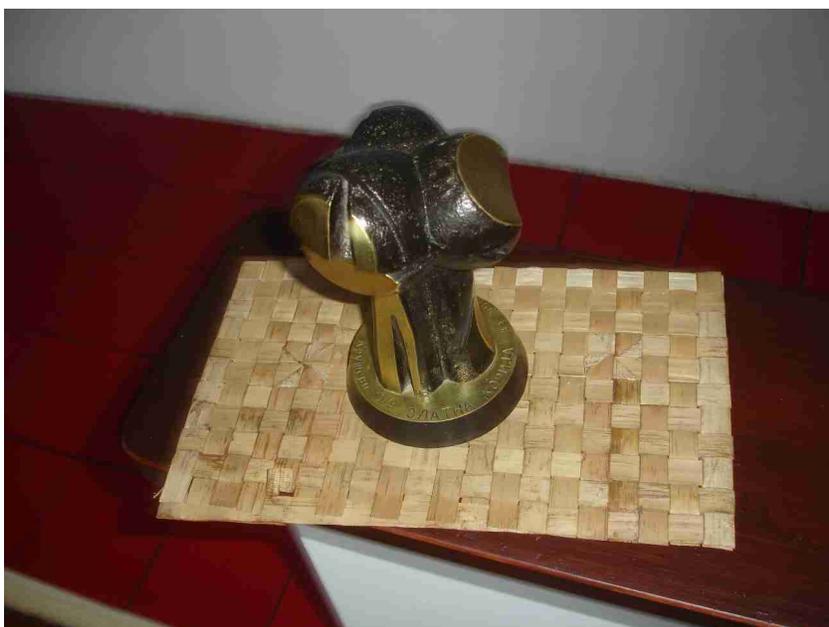
Во продолжение даваме фотографии од животот и од работата на Драги Савевски.

(Корици од книгата БРЕЗНО, Скопје, 2001, од Јован Савевски, таткото на Драги Савевски)

(Драги Савевски, при снимањето на серијата Илинден)

(фото: Митко Спирски, Златна корија, награда за режија на Драги Савевски за филмот Триптих)